

ELEKTRONIZACE ZDRAVOTNICTVÍ

Žurnál činností

Účel, funkce a vnější API rozhraní

Projekt Národní centrum elektronického zdravotnictví (registrační číslo
CZ.31.1.01/MV/22_05/0000005)

Verze: 00/00

Platnost nové verze od: 999

Obsah

1	Účel komponenty:	4
1.1	Funkční přínos v rámci systému	5
1.2	Zákonné požadavky, které komponenta naplňuje	5
1.3	Cílové skupiny uživatelů (např. lékaři, pacienti, instituce)	5
1.4	UseCase	6
2	Funkce komponenty:	6
2.1	Přehled hlavních funkcí	7
2.2	Vnitřní logika (např. zpracování dat, ukládání, validace)	7
2.3	Vazby na jiné komponenty	8
3	Vnější rozhraní (API)	8
3.1	Popis poskytovaných služeb (např. REST API, SOAP, jiná)	9
3.2	Formát výměny dat (např. JSON, XML)	9
3.3	Autentizace/autorizace (např. eIDAS, OAuth2, JWT, NIA...)	9
3.4	Popis koncových bodů (endpointů) včetně:	9
3.5	URL	9
3.6	Metoda (GET, POST, PUT, DELETE...)	10
3.7	Parametry	10
3.8	Struktura odpovědi	13
3.9	HTTP kódy a chybové stavy	13
4	Testovací scénáře (volitelné)	14
4.1	Přehled testovacích scénářů	15
4.2	Apod.	15
5	Bezpečnostní opatření	15
5.1	Způsob zabezpečení komunikace	16
5.2	Autentizace	16
5.3	Šifrování, auditní logy, role	16
6	Provozní požadavky (volitelné)	16
6.1	Nároky na infrastrukturu	17
6.2	Možnosti škálování	17

Seznam zkratek a pojmů

Zkratka	Význam
AdES	Pokročilý elektronický podpis – standard pro bezpečné elektronické podpisy.
API	Aplikační programové rozhraní – sada funkcí pro komunikaci mezi systémy.
CPU	Centrální procesorová jednotka – hlavní výpočetní jednotka počítače.
ECS	Elastic Common Schema – jednotné datové schéma pro logy v systému Elastic.
eIDAS	Nařízení o elektronické identifikaci a důvěryhodných službách – evropské nařízení pro e-identitu.
EZKarta	Elektronická zdravotní karta – mobilní aplikace pro občany k přístupu k údajům v eZdravotnictví.
GUI	Grafické uživatelské rozhraní – vizuální rozhraní aplikace.
HTTP	Hypertextový přenosový protokol – základní protokol komunikace na webu.
I/O	Vstup/Výstup – operace spojené s příjmem a výdejem dat nebo signálů.
ID	Identifikátor – jednoznačný údaj pro označení objektu nebo osoby.
JSON	JavaScript Object Notation – textový formát pro výměnu dat ve formě objektů.
JSU	Jednotná správa uživatelů – centrální systém pro správu autentizace a autorizace uživatelů.
JWT	JSON Web Token – otevřený standard pro bezpečný přenos informací v JSON objektu.
MSSQL	Microsoft SQL Server – relační databázový systém od společnosti Microsoft.

NIA	Národní identitní autorita – centrální orgán pro ověřování identity v eGovernmentu.
NPEZ	Národní portál elektronického zdravotnictví – hlavní portál pro služby eZdravotnictví.
OAuth2	Otevřený autorizační protokol verze 2.0 – standard pro delegované ověření identity.
PDF	Přenositelný formát dokumentů – běžný formát pro výstupní reporty systému.
RAM	Operační paměť s náhodným přístupem – primární paměť počítače.
REST	Architektonický styl pro webové služby využívající HTTP protokol (RESTful rozhraní).
Sb.	Sbírka zákonů – oficiální publikace právních předpisů ČR.
SOAP	Protokol pro výměnu zpráv v distribuovaných systémech (webové služby).
SSD	úložné zařízení na bázi flash paměti.
SSL	Zastaralý šifrovací protokol pro zabezpečenou komunikaci (předchůdce TLS).
TLS	Šifrovací protokol pro bezpečný přenos dat (nástupce SSL).
URL	Jednotný lokátor zdrojů – adresa pro přístup k internetovému zdroji.
XAdES-T	Rozšířený formát elektronického podpisu s časovým razítkem v XML.
ZČ	Žurnál činností – centrální evidence realizovaných činností v datovém rozhraní.

Účel:

Detailní technicko-funkční dokumentace sloužící architektům systému, programátorům a integračním partnerům.

Rozsah:

5–20 normostran podle rozsahu funkcí komponenty

1 Účel komponenty:

1.1 Funkční přínos v rámci systému

Žurnál činností

Žurnál činností představuje systém, který slouží k centralizovanému zaznamenávání a uchovávání informací o provedených činnostech v Integrovaném datovém rozhraní oprávněnými osobami. Stejně tak systém Žurnálu činností plní funkci umožňující nahlížet na takto uložené činnosti formou přehledů/evidence činností vztahujících se k dané osobě (pacient / zdravotnický pracovník)

Audit a logovací subsystém

Auditní a logovací systém představuje centrální prvek zajišťující zaznamenávání a uchovávání informací o provozních a bezpečnostních událostech. Tento systém umožňuje průkazné uchovávání záznamů o aktivitách uživatelů, systémových procesech a přístupech k datům, a to včetně metadata, jako jsou časové značky, identifikátory uživatelů a typy operací.

Stejně tak systém plní funkci umožňující dohled a vyhodnocování těchto záznamů formou přehledů a reportů, které jsou k dispozici oprávněným osobám pro účely bezpečnostního dohledu, forenzní analýzy a případného auditu. Umožňuje tak sledování činností související se systémovým prvkem (např. konkrétní službou nebo databázovým objektem) a zajišťuje nezbytnou míru provozní a bezpečnostní transparentnosti systému.

1.2 Zákonné požadavky, které komponenta naplňuje

Žurnál činností

Zákonné ukotvení Žurnálu činností je v § 37 dle zákona 325/2021 Sb.

Audit a logovací subsystém

Kybernetická bezpečnost	Zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti	§ 4 (bezpečnostní opatření), § 8 (povinnosti provozovatele), § 25 (evidence činností)
	Vyhláška č. 82/2018 Sb., o kybernetické bezpečnosti	§ 18 a § 20 (evidence činností, záznamy a logy)

1.3 Cílové skupiny uživatelů (např. lékaři, pacienti, instituce)

1.3.1 Občan – funkce, usecase, jak se ke službě dostane (NPEZ/EZ KARTA..) přínosy

Občan (pacient) bude mít k dispozici centralizované místo, odkud si bude moci pomocí portálu NPEZ nebo mobilní aplikace EZkarta vyžádat evidenci (přehled) činností provedených v Integrovaném datovém rozhraní a vztahujících se k jeho osobě coby pacientovi a to zejména co se týče údaje o času a typu provedené činnosti, stejně tak i jejím účelu a identifikaci původce dané činnosti.

1.3.2 Zdravotní pracovník – funkce, usecase, jak se ke službě dostane (popis NPEZ, API..) přínosy

Zdravotní pracovník bude mít k dispozici centralizované místo, odkud si bude moci pomocí portálu NPEZ nebo mobilní aplikace EZkarta vyžádat evidenci (přehled) činností provedených v Integrovaném datovém rozhraní a vztahujících se k jeho osobě coby zdravotnímu pracovníkovi a to zejména co se týče údaje o času a typu provedené činnosti, stejně tak i jejím účelu a identifikaci původce dané činnosti.

1.4 UseCase

1.4.1 Záznam realizovaných činností

- **Zdrojový systém** vytvoří datovou zprávu při provedení činnosti.
- Pokud činnost podléhá evidenci dle zákona 325/2021 Sb. (§ 37), je zpráva rozšířena o další atributy.
- **Zpráva je odeslána** přes API auditního systému.
- Pokud obsahuje sekci pro Žurnál činností, je tato část **automaticky oddělena** a předána do Žurnálu činností

2 Funkce komponenty:

2.1 Přehled hlavních funkcí

Komponenta Žurnál činností plní funkci důvěryhodného registru o provedených činnostech v integrovaném datovém rozhraní.

Systém umožňuje:

- Zaznamenání činností oznámených oprávněnými systémy.
- Dlouhodobé uchování záznamů s garancí integrity a neměnnosti.
- Generování přehledových reportů o činnostech vztahujících se ke konkrétním osobám (pacient, zdravotník).
- Upozorňování uživatelů o dostupnosti reportů prostřednictvím systému notifikací.
- Zajištění souladu se zákonem č. 325/2021 Sb. a bezpečnostními standardy (AdES, XAdES-T, elektronická pečeť a časové razítko).

Auditní a logovací subsystém centralizuje sběr, správu, uchovávání a analýzu logů z aplikačních systémů, databází a síťových prvků.

Systém umožňuje:

- Jednotný přístup k auditním a aplikačním logům.
- Korelaci událostí z různých zdrojů.
- Detekci bezpečnostních incidentů a anomálií.
- Generování přizpůsobených reportů podle cílové skupiny (admini, bezpečnostní tým, management).
- Notifikace v reálném čase na základě definovaných pravidel (např. opakované neúspěšné přihlášení).

2.2 Vnitřní logika (např. zpracování dat, ukládání, validace)

Komponenta Žurnál činností

- **Příjem dat:** prostřednictvím Kafka topicu nebo REST API, obě varianty používají jednotný JSON formát.
- **Validate:** systém kontroluje strukturu a mandatory atributy, včetně kontroly HASH hodnoty záznamu.
- **Ukládání:** validované záznamy jsou uloženy do MSSQL databáze.
- **Agregace:** HASH hodnoty záznamů jsou periodicky seskupovány do XML obálek (XAdES-T) a opatřeny elektronickou pečeti a razítkem.
- **Exspirace:** záznamy jsou uchovávány 2 roky, po uplynutí lhůty jsou automaticky skartovány.
- **Publikace:** systém umožňuje asynchronní požadavky na publikaci reportu o realizovaných činnostech ve formátu PDF.
- **Upozornění:** uživatel je informován o vygenerovaném reportu přes systém notifikací.
- **Retence:** PDF report je uložen pouze v Dočasném úložišti po dobu 30 dní, následně je odstraněn.

Auditní a logovací subsystém

- **Ingest dat:** logy jsou odesílány do Apache Kafka pomocí Kafka klienta, Filebeat nebo REST API.
- **Transformace:** pomocí Logstash jsou logy parsovány, obohaceny a filtrované.
- **Ukládání:** zpracované logy jsou ukládány do OpenSearch, indexované podle typu a časového období.
- **Vizualizace:** pomocí OpenSearch Dashboard lze tvořit grafy a přehledy o chybách, latenci, aktivitě.
- **Standardizace:** všechny zprávy využívají Elastic Common Schema (ECS) pro jednotnou strukturu.
- **Fallback mechanismus:** při nedostupnosti Kafky jsou logy dočasně ukládány lokálně a později replikovány.
- **Bezpečnost:** přenos dat je šifrován (TLS), přístup řízen pomocí rolí.

2.3 Vazby na jiné komponenty

Komponenty jsou prepojeny s viacerými systémovými prvkami:

- **Dočasné úložiště** – určené na uloženie výstupných reportov.
- **Systém notifikací** – informuje používateľa o pripravených dokumentoch.
- **Jednotná správa užívateľů (JSU)** – zabezpečuje autentizáciu a autorizáciu osôb.
- **Národní portál elektronického zdravotnictví (NPEZ)** a aplikácia **EZKarta** – koncoví konzumenti publikovaných údajov.

3 Vnější rozhraní (API)

3.1 Popis poskytovaných služeb (např. REST API, SOAP, jiná)

REST API služby Žurnálu činnost pro přijetí požadavku na generování přehledu realizovaných činností z aplikace EZKarta a z NPEZ (Národní portál elektronického zdravotnictví)

Pro další centrální systémy jsou k dispozici topic v KAFKA, které je součástí auditního a logovacího subsystému:

- Zdrojové systémy zapisují do vstupních topiků.

3.2 Formát výměny dat (např. JSON, XML)

Formát všech zpráv v API i v systému je JSON.

3.3 Autentizace/autorizace (např. eIDAS, OAuth2, JWT, NIA...)

3.4 Popis koncových bodů (endpointů) včetně:

Název služby	Metoda	Funkce
REST API Žurnálu činností	PublikujRealizovaneCinnosti	Generování a publikace PDF reportu realizovaných činností
Kafka rozhraní	—	Middleware pro přenos zpráv a událostí mezi systémy

Služba: REST API – PublikujRealizovaneCinnosti

Účel: Přijímá požadavky na generování přehledového PDF reportu o realizovaných činnostech.

Služba: Kafka

Účel: Zápis auditního záznamu do centrálního logování a žurnálu činnosti

3.5 URL

Base URL služeb podle katalogu ...TODO

3.6 Metoda (GET, POST, PUT, DELETE...)

POST

3.7 Parametry

Daná datová zpráva PublikujRealizovaneCinnosti.log metody „PublikujCinnostiZurnalu“ slouží pro zaslání požadavku na vygenerování přehledu realizovaných činností do PDF reportu:

PublikujRealizovaneCinnosti.log zpráva - návrh struktury

```
{
  "requestID": "98eed688-cfd7-4a18-9ec2-b667ae7d8289",
  "activeParticipant": {
    "userID": "JSU_48eed688-cfd7-4a18-9ec2-b667ae7d8289",
    "userName": "Jana Nováková",
    "userIsRequestor": true,
    "networkAccessPointID": "10.1.86.12",
    "networkAccessPointTypeCode": 2,
    "roleIDCode": {
      "csd-code": 113871,
      "codeSystemName": "DCM",
      "originalText": "Person ID"
    }
  },
  "requestorObjectIdentification": {
    "requestorObjectID": "RID^^^OID",
    "requestorObjectTypeCode": 1,
    "requestorObjectTypeCodeRole": 1,
    "requestorObjectIDTypeCode": {
      "csd-code": 2,
      "codeSystemName": "DCM",
      "originalText": "Patient Number"
    }
  },
  "reportTimeFrame": {
```

```
"dateFrom": "2024-01-01T00:00:00.000+01:00",  
"dateTo": "2025-01-01T00:00:00.000+01:00"  
},  
"requestorSourceIdentification": "NPEZ"  
}
```

Příklad volání REST API pro zápis do auditního logu

curl -X POST

```
"http://<KAFKA_REST_PROXY_HOST>:<PORT>/topics/vzorovy_topic_audit_log" \  
-H "Content-Type: application/vnd.kafka.json.v2+json" \  
-d '{  
  "records": [  
    {  
      "value": {  
        "@timestamp": "2025-01-28T10:15:30.123+01:00",  
        "event": {  
          "kind": "event",  
          "category": "healthcare",  
          "type": "creation",  
          "action": "C",  
          "outcome": "0",  
          "id": "ab20b1cf-0fa0-4e0b-aa73-2a7b8404b17b",  
          "reason": "Pro uživatele XYZ byl vytvořen zdravotní záznam ABC."  
        },  
        "correlation": {  
          "id": "ab20b1cf-0fa0-4e0b-aa73-2a7b8404b17b"  
        },  
        "service": {  
          "name": "NIS.FNBrno"  
        },  
        "host": {  
          "hostname": "10.1.86.12"  
        },  
        "source": {  
          "ip": "10.1.86.12"  
        },  
        "user": {  
          "id": "JSU_48eed688-cfd7-4a18-9ec2-b667ae7d8289",  
          "name": "Jana Nováková"  
        },  
      },  
    ],  
  }  
}
```

```
"patient": {
  "id": "RID^^^OID"
},
"diagnosis": {
  "code": "100001"
},
"zurnal_cinnost": {
  "event": {
    "idCorrelation": "ab20b1cf-0fa0-4e0b-aa73-2a7b8404b17b",
    "message": "Pro uživatele XYZ byl vytvořen zdravotní záznam ABC.",
    "eventIdentification": {
      "eventActionCode": "C",
      "eventDateTime": "2025-01-28T10:15:30.123+01:00",
      "eventOutcomeIndicator": 0,
      "eventTypeCode": {
        "csd-code": 100001,
        "codeSystemName": "MZCR.Audit",
        "originalText": "Vytvoření dokumentu EZD"
      }
    },
  },
  "activeParticipant": {
    "userID": "JSU_48eed688-cfd7-4a18-9ec2-b667ae7d8289",
    "userName": "Jana Nováková",
    "userIsRequestor": true,
    "networkAccessPointID": "10.1.86.12",
    "networkAccessPointTypeCode": 2,
    "roleIDCode": {
      "csd-code": 113871,
      "codeSystemName": "DCM",
      "originalText": "Person ID"
    }
  },
  "auditSourceIdentification": "NIS.FNBrno",
  "participantObjectIdentification": [
    {
      "participantObjectID": "RID^^^OID",
      "participantObjectTypeCode": 1,
      "participantObjectTypeCodeRole": 1,
      "participantObjectIDTypeCode": {
        "csd-code": 2,
        "codeSystemName": "DCM",
        "originalText": "Patient Number"
      }
    }
  ]
}
```

```

    }
  ]
},
"eventHash": {
  "hashAlgorithmOid": "2.16.840.1.101.3.4.2.3",
  "hash":
    "4d3a69d78d1a732da167e75f1bf8fed5c6d0467e24b9b986bd1ef4e3600e7c69bb024bd
    94b6d2a1b95c036f9ed56a06f053bede742ac4e58b55392e1c89ecb2a"
  }
},
"message": "Pro uživatele XYZ byl vytvořen zdravotní záznam ABC."
}
}
]
}'

```

3.8 Struktura odpovědi

KAFKA API = odpověď

```
[ {
  "partition": 0,
  "offset": 42 } ]
```

Pole	Význam
partition	Číslo partície Kafka topicu, kam byla zpráva zapsaná
offset	Poradové číslo správy v rámci daný partície (offset = unikátní ID)

3.9 HTTP kódy a chybové stavy

http 201 – úspěšné odeslání požadavku

http 401 – chyba autentizace

http 404 – chybná URL, nenalezeno

http 500 – neočekávaná chyba

4 Testovací scénáře (volitelné)

4.1 Přehled testovacích scénářů

4.2 Apod.

5 Bezpečnostní opatření

5.1 Způsob zabezpečení komunikace

- **Šifrování přenosu:** Veškerá komunikace mezi systémy (REST API, Kafka) je šifrována pomocí TLS (SSL/TLS šifrování).
- **Integrita dat:** Pro zajištění integrity se používá HASH kontrola každého záznamu. Systém ověřuje vypočtený HASH oproti zaslané hodnotě.
- **Podepisování bloků:** Skupiny záznamů jsou opatřeny resortní elektronickou pečeti a časovým razítkem (XAdES-T).

5.2 Autentizace

5.2.1 Autentizace systémů zapisujících auditní logy a záznamy do Žurnálu činnosti

- Přístup přes TLS s klientským certifikátem
- Každý systém má přiřazený konkrétní topic pro zápis (auditní logy, záznamy do ZČ)

5.2.2 Autentizace uživatele při požadavku na generování reportu činností

- Autentizace probíhá prostřednictvím JSU (Jednotná správa uživatelů) – zajišťuje validaci identity
- Při zpracování požadavku systém ověřuje, že přístupový účet odpovídá evidované osobě

5.3 Šifrování, auditní logy, role

Auditní logy jsou:

- Centralizovaně ukládány (Kafka → Vector → OpenSearch)
  - V souladu s Elastic Common Schema (ECS)
- Dostupnost: systém musí být dostupný 99,99 % pro zápis a 99,9 % pro čtení.
- Záznamy jsou uchovávány po dobu 2 let dle legislativy, poté automaticky skartovány.
- PDF reporty nejsou trvale uchovávány v systému – po doručení do Dočasného úložiště jsou po 30 dnech mazány.

6 Provozní požadavky (volitelné)

6.1 Nároky na infrastrukturu

- **Apache Kafka**
  - Slouží jako middleware pro ingest logů z aplikací a systémů.
  - Nutnost vysoké propustnosti (~500 zpráv/s) a replikace pro odolnost.
  - Fyzické i virtuální servery s optimalizací na diskové I/O a síť.
- **Vector**
  - Předzpracování zpráv: parsování, enrichování, routování.
  - Nutná kapacita pro běh více pipeline paralelně při vyšší zátěži.
- **OpenSearch**
  - Vyhledávání a analýza logů.
  - Škálovatelné nasazení: více uzlů pro vyrovnaní zátěže a redundanci.
  - Vyžaduje SSD disky, rychlé I/O, vysokou RAM a CPU.
- **Žurnál činnosti**
  - Ukládání do MSSQL databáze.
  - Periodické podepisování agregovaných bloků – nutnost výpočetního výkonu a zabezpečeného úložiště.
- **REST API + GUI**
  - Externí přístup pro požadavky a správu.
  - Očekává se vysoká dostupnost (99.9 % pro čtení, 99.99 % pro zápis).
  - Podpora horizontálního škálování prostřednictvím load balanceru.

6.2 Možnosti škálování

6.2.1 Kafka

- **Horizontální škálování** přidáním brokerů a partition.
- Oddělené topicity podle typu zpráv (audit, aplikační, žurnál).
- Možnost replikace pro zvýšení odolnosti.

6.2.2 OpenSearch

- **Škálování pomocí uzlů (nodes)** – datové, master a ingest uzly.
- Automatické vyvažování indexů.
- Retenční politika dat

6.2.3 MSSQL (Žurnál)

- Vertikální škálování (výkon CPU, paměť, storage).

- Nasazení v clustrovém řešení

Všechny komponenty jsou navrženy tak, aby podporovaly asynchronní zpracování a vysokou propustnost bez ztráty dat.